

u

dsaa i det danske Folk, er der en anden Bitterhed, han kunde bidrage til at tage bort. Det er Bitterheden over, at Landets dyrebareste Interesser, som Land, som Nation, at vort Forsvarsvæsen skal underordnes disse politiske Brydninger, og at de kun blive Stalbrækker i Kampen om den politiske Magtstilling. Det er en Bitterhed, som det ærede Medlem kan være overbevist om vil holde sig nok saa længe og være nok saa farlig en Kraftsfade som den, han frygtede for skulde komme ud af disse Valgtryk. — Naar det blev sagt fornylig, at ingen Klage var kommen fra Høire, vil jeg dog gjøre en Bemærkning, som jeg tror er ganske praktisk, nemlig, at det er meget vanskeliggere for Høire at konstatere de Tryk, som udøves af Venstret, end det er for Venstre at konstatere de Tryk, der udøves af Høire. Det er ganske anderledes let for den store talrige Gaardeierklasse at udøve et Tryk paa de 2—3 Husmænd, som de daglig ere sammen med, end det er for Godseieren at udøve et Tryk paa hans 50 eller 100 Arbeidere. Dermed har jeg ikke sagt Noget om det mere eller mindre moralisk Fortæstelige deri, men jeg siger, det er meget vanskeliggere at konstatere fra Gaardeierens eller den mindre Besidders Side, og naar det nu er blevet konstateret — saaledes forekommer det mig — kun i meget saa Tilfælde fra Høires Side, saa synes det, for at tage det sidste efter de Herrers Opfattelse meget graverende Exempel, som om det netop er paa Grund af Mandens Skuffelighed. Det er Mandens Skuffelighed, der har gjort, at han har udtalt sig saa fuldstændig frit og hensynsløst, medens han kunde have opnaaet det Samme ved at udtale sig paa en Maade, som de Herrer ikke kunde komme til Lids. Det ses, at den overordentlige Vægt, man vil lægge paa det Tryk, der udøves, for en stor Del maa tillægges en Ubehjælpsomhed hos Bedkommende. Det kan komme til, at se ud, som om der i Virkeligheden er lagt et langt større Tryk, end der i Virkeligheden er blevet lagt. — Naar der tales om, at man ikke kan anføre Exempler, skal jeg dog nævne et Exempel. Jeg tilstaar, at jeg i dette Dieblif ikke kan sige, hvor det er foresaldet, men jeg er overbevist om, at det er foresaldet, og jeg vil senere kunne konstatere det. Jeg veed paa et Gods, at der er svaret af Husmændene: „Vi kunne ikke for Gaardmændene, for saa kunne vi ikke faae pløiet og saa kunne vi heller ikke faae den Mælk, som er os aldeles nødvendig“, og dertil svarede saa Godseieren: „Men ere I da sikre paa, at jeg ikke vil anvende mine Midler, jeg er ligesaa interesseret i den politiske Kamp som Gaardmændene“, og dertil svarede de saa: „Det vide vi meget vel, at De alligevel ikke gjør.“ Jeg anfører blot dette, fordi de Herrer maa stille sig klart, at saaledes som Kampen har udartet, baade ved den Maade, hvorpaa den har været ført, og

det Maal, Kampen i og for sig har stillet sig, maa det føre til, at Høire maa, og det kunne De være overbevist om, ogsaa vil være paa sin Post i enhver Henseende (Berg: Bravo!). Det ærede Medlem maa gjerne sige Bravo, jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem vil lægge den værste Fortolkning ind i det, men naar jeg har talt om, hvad jeg anser for den rette Grændse, kan eller bør det ærede Medlem ikke tro, at jeg ikke mener det. Jeg mener, hvad jeg har sagt, at der ikke bør øves Tvang paa Samvittighederne, men i det enkelte Tilfælde at afgjøre, om der er øvet Tvang, kan jeg ikke, da maa hvert enkelt Tilfælde ligge for. — Naar jeg skal udtale mig om dette Valg, kan jeg ikke sige Andet, end at det forekommer mig, at ved en saa stor Stemmesforskel have de Klagepunkter, som ere komne frem, ikke for mig været tilstrækkelige til at antage, at der har været øvet et saa stærkt og utilbørligt Tryk, at jeg af den Grund skulde stemme mod Valget. Man kan forlange, naar man skal udfætte et saadant Valgs Godkjendelse, at der maa være klare Beviser for, at der ikke alene er udøvet et utilladeligt Tryk, men at ogsaa det Tryk har forandret Valgets Resultat.

Den midlertidige Formand (Krabbe):

Jeg tror, det er hensigtsmæssigt at meddele Thinget, at der er indtegnet 4 Talere foruden Ordføreren, men at jeg betragter det som rigtigt, at Thinget fuldfører Affinnet i Aften. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Tagd) har Ordet.

Tagd: Det er vel bedst, jeg venter indtil alle Ubedkommende have fjernet sig. — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) fremkom med en Forklaring af, hvad man skulde forstaa ved Kjøb og Salg af Stemmer. Det gjør det temmelig nødvendigt at komme til en større Klarhed end den, han kom til, om hvad der virkelig skulde forstaaes derved. Jeg er ved hans Udtalelser, som ved de fleste, der have fundet Sted under Forhandlingerne om disse Valg, mere og mere kommet til at undre mig over den eiendommelige Skjævhed i Synet, hvormed han kunde se den samme Handling begaaet fra den ene Side med ganske andre Dine end fra den anden Side. Naar man taler om at købe Stemmer, gad jeg dog vidst, om det, efter den Forklaring, den ærede Taler kom med, skal betragtes som at købe Stemmer, naar, som det er bekendt, i hin Tid, da Fæstespørgsmaalet var et brændende Spørgsmaal, som stod paa Dagsordenen, det da stete, at Valgagitatorerne, hvad der er notorisk og juridisk bevist, paa den Tid lovede Bønderne, at naar de vilde stemme for deres Kandidat, skulde de skaffe dem deres Fæstegaarde frit. Det er faktisk og bevist dengang, at disse Agitationsmidler bleve brugte. Er det